

*n & n -lehden synnytyksien (tai -ilon) aikaan, kun lehti oltiin vain hyvän tahdon ja ideoiden valtakunnassa, etsittiin kiinnostavia esikuvia ideoinnin pohjaksi. Osa esikuvista viitoitti enemmänkin sisällöllistä kaavailua, toiset antoivat sysäyksiä myös ulkomuodon ja lehtikonseptin hahmotteluun. Nyt jo valitettavasti edesmennyt italialainen *Informazione Filosofica* kuului jälkimmäisiin, samoin aut aut ja ranskalainen *Magazine littéraire*. Myös saksalaiset *Zeitschrift für philosophische Forschung* sekä *Das Argument* loivat uskoa filosofialehden kykyyn elää ajassa. Brittilehdistä useimmin keskusteluissa esiintyi vuonna 1972 perustettu *Radical Philosophy*.*

Radical Philosophy

Radical Philosophy on perustamisestaan lähtien ollut luetuimpia filosofisia aikakausjulkaisuja Britanniassa ja ainakin joitain vuosia sitten vielä myös levikiltään laajin. Nykyinen painosmäärä on 2000 ja lehteä myydään n. 1500 kappaletta per numero. 1970-luvulla painos oli vielä suurempi, yli 3000 kappaletta. Lehden synnyn taustalla oli 60-luvun lopun ja 70-luvun alun opiskelijaliike ja tässä tapauksessa erityisesti yliopisto-opiskelijoiden vaatimus filosofian opetussuunnitelmien monipuolistamisesta ja kansainvälistämisestä opiskelijaliikkeelle tärkeisiin teoreettisiin suuntiin: (1) monitieteiseen kanssakäymiseen ihmisiä ja yhteiskuntatieteiden kanssa, (2) mannermaiseen filosofiaan, (3) teoriaperinteistä esim. marxilaiseen filosofiaan, kriittiseen teoriaan, psykoanalyyysiin, eksistentialismiin ym. Kuten lehden puuhamies Peter Osborne toteaa, tavoitteet on saavutettu ainakin mitä tulee yllämainittujen tutkimusalueiden hovikelpoisuuteen eli filosofian maailma *Radical Philosophy*n ympärillä on muuttanut 30 vuodessa enemmän kuin lehti itse. Osborne sanoo lehden edelleen pitävän esillä vasemmistolaisittain painottunutta yhteiskuntakriittistä teoriaa sekä esittelevän saksalaista ja ranskalaista filosofiaa brittilukijoille. Näillä alueilla se onkin hallitseva englanninkielinen aikakauslehti. Nykyään näkyviä aihealueita ovat myös ympäristöfilosofia, monikulttuurisuus ja postkolonialismi sekä globalisaatio ja globalisaatiokritiikki, jotka ovat usein olleet viime vuosina vakiopalstana ilmestynei-

den poliittisten kommentaariessiden aiheina.

Jos lehden linjaan yrittäisi osua jollakin määritelmällä, olisi kai puhuttava yhteiskuntakriittisen ja aikalaisdiagnostisen filosofian aikakauslehdestä, mutta tällöinkin korostaen, että myös epäajanmukaiset pohdiskelut mm. filosofian historian tutkimuksen muodossa ovat aina olleet osa lehteä. Vaihtelevuutta tuovat mukanaan myös uutisosasto, muistikirjoitukset sekä haastattelut – mm. Foucault, Gadamer,

Derrida, Chomsky, Spivak, Said, Agnes Heller, Stuart Hall ja Cornel West ovat olleet *RP:n* haastateltavina. Nimilista kuvaa hyvin lehden luonnetta ja artikkeleiden teemoja yleisemminkin.

Lehti on historiansa varrella myös itse nostanut esiin tai kulminoinut joitakin aikansa brittifilosofian uusia tuulia. Esimerkiksi ns. kriittisen realismin epistemologia yhteiskuntatieteissä (Roy Bhaskar ja muut), feminismi ja feministinen tietoteoria (Jean Grimshaw, Val Plumwood), dialektiikan käsitteestä käyty debatti sekä Marx- ja Hegel- tutkimuksen kehittyymi-

nen Britanniassa (István Mészáros, Joseph McCarney, Sean Sayers) ovat henkilöityneet *RP:n* toimittajiin tai kirjoittajiin. Samoin *RP* oli aikanaan ensimmäisenä tekemässä Michel Foucault'ta tunnetuksi kanaalin sillä puolen 70-luvulla – tuolloin mm. Colin Gordon kuului lehden toimituskollektiiviin.

Erityisesti kirja-arviot ovat erinomainen syy lehden seuraamiseen ja saattavat osaltaan selittää myös sen suosiota. Viime vuosina kirja-arvosteluja on ollut numeroittain toistakymmentä. Kun lisäksi osa artikkeleista on aina oikeastaan ajankohtaisia review- artikkeleita, voisi *RP:a* hyvin kutsua myös filosofian kirjallisuuslehdiksi. Brittiläisten filosofialehtien maailmassa (tai muuallakaan?) ei liene toista tässä suhteessa yhtä kattavaa julkaisua. *RP:n* vahva asema korostuu entisestään kun muistetaan, että lehti ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Pikaisen arkistoselauksen tuloksena lehden historiasta löytyy myös kaksi suomalaista kirja-arvioitsijaa: Juha Koivisto ja Arto Laitinen.

Huolimatta lehden syntytarinasta ja sen kietoutumisesta aikansa opiskelijaradikalismien suosikkiteorioihin, on teksteissä sisällöllisesti näkynyt aina kriittisyys tutkimuskohteita ja esiteltäviä teorioita kohtaan. Keskimääräistä varauksellisemmin muuhun mannermaisesti suuntautuneeseen brittifilosofiaan verrattuna ovat *Radical Philosophy*n kirjoittajat suhtautuneet mm. sellaisiin aikansa muotivirtauksiin kuin 70-luvun alun strukturalistiseen marxismiin (Althusser), 70- ja 80-luvun taitteen poststrukturalismiin ja postmodernismiin sekä 80- ja 90-lukujen kulttuu-

rintutkimukseen. Hallitsevin näkökulma on ollut tavalla tai toisella vasemmistolainen ja yhteiskuntakriittinen, mutta ilman kiinnittymistä mihinkään tiettyyn teoreettiseen tai poliittiseen kantaan.

Idealismia sisältyi aikanaan myös toimituksellisiin periaatteisiin: työstä vastasi toimituskollektiivi ilman päätoimittajia tai palkattuja avustajia. Vaihtuva kollektiivi vastaa edelleenkin tekstien referoinnista ja toimittamisesta, taittoa ja kuvitusta myöten. Ammattitoimittajat eivät siis vaikuta lehden sisältöön eivätkä sen ulkoiseen muotoon. Tämä on tuonut lehteen sekä sisällöllistä vireyttä ja yllätyksellisyyttä että toisaalta ulkokuoren ja taiton muuttumattomuutta, jota joku voisi kutsua jäähmeydeksi. Kantta lukuunottamatta lehti ei ainakaan ulkoasullaan pyri myyvyYTEEN. Toimituskollektiivi luo kuitenkin lehden ympärille sellaisen yhteisöllisen ilmapiirin sekä kyvyn tarttua ajankohtaisiin aiheisiin, joka steriilimmistä akateemisista filosofijulkaisuista tyystin puuttuu.

Tietty filosofisesti ankan professionalinen mutta toimituksellisesti sopivan epäammattimainen yhteisöllisyys näkyy edelleen. Kirja-arvioiden ja lyhyempien katsauksien kirjoittajina ovat usein olleet lehden vakiavustajat tai toimituskollektiivin jäsenet. Esimerkiksi filosofian ja feminismin suhdetta käsitelleet Jean Grimshaw, Stella Stanford ja Lynne Segal, yhteiskuntateoreetikot Ian Craib ja Mark Neocleous, ekofeministi- ja tieteenfilosofi Kate Soper sekä Suomessa lähinnä elämäkerturina (Lacan, Foucault, Fanon) tunnettu David Macey ovat esiintyneet ahkerasti lehden sivuilla viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Muiden kirjoittajien joukosta löytyy myös koko joukko muualtakin tuttuja kriitikoita ja teoreetikoita, mm. Gregory Elliott, Graham Pechey, Simon Critchley, Terry Eagleton, Fredric Jameson, Alasdair MacIntyre. Alkuperäisen lehden perustaneen toimituskollektiivin jäsenistä mukana ovat viime vuosiin saakka olleet ainakin Sean Sayers, Peter Osborne ja Jonathan Rée, joista jälkimmäinen on esiintynyt myös *n & n* -lehden sivuilla.¹

Eräs *RP:lle* ominainen artikkelityyppi on ollut eräänlainen kriittinen ”metafilosofia”, jossa filosofiaa ja filosofeja kontekstualisoidaan omaan historialliseen, intellektuaaliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen miljööseen. Tämä on tuottanut paitsi katsauksia eri maiden filosofiseen keskusteluun (esim. numerossa 89 Simon Critchley haastattelee suomessakin juuri vierailutta Alex Honnethia aiheesta ”saksalainen filosofia”) myös teräviä näkökulmia eri filosofeihin ja heidän reseptioonsa.

Tyypillisintä *RP:n* artikkeleille on ehkä kuitenkin se, että ne tarttuvat joihinkin ajankohtaisiin filosofiin, poliittisiin tai akateemisiin kiistoihin filosofian teoreetikoiden lukemisen ja tulkinnan kautta. Niissä ei kommentoida skolaariseen tapaan vain filosofian sisäisiä tulkintakiistoja vaan teoreetikoita tarkastelemalla luodaan samalla katsauksia keskustelunaiheisiin, joilla on yleisempään kantavuutta.

Tästä esimerkkinä uusimmassa numerossa (*RP* 110) Alessandra Tanesini kritikoit Chantal Mouffin demokratiateoriaa mm. Wittgensteinin avulla, ja käy samalla läpi nykyisessä poliittisessa teoriassa hyvin ongelmalliseksi tullutta ”yhteisön” käsitettä. Mouffin jyrkkä dekonstruktiovin strategia, jolla pyritään perustelemaan eron ja konfliktin tärkeys demokratialle, metafysisoi ”meidän” ja ”toisten” kaltaiset erotelut ja päätyy tätä kautta kiistämään yhteisöllisyyden myönteiset mahdollisuudet. Tanesini osoittaa kuitenkin, miten yhteisöllisyys on moniulotteisempi identifiikaation muoto, eikä merkitse välttämättä toisten olossulkemista ja heidän oikeuksiansa loukkaamista, kuten Mouffe väittää – siitä huolimatta että reaalitodellisuudessa yhteisöllisyys usein toteutuu tässä negatiivisessa muodossaan.

Rafeeq Hasan puolestaan tarkastelee nykyfeminismissä tapahtunutta ”paradigmanvaihdosta” kulman takaa, vertailemalla pervoteoreetikko (*queer theorist*) Leo Bersanin aikaisempaa ja myöhempää tuotantoa. Hasan viittaa mm. Martha Nussbaumin ja Judith Butlerin välillä käytyyn kiistaan postmodernin (feministisen)

teorian kyvyttömyydestä antaa ironian ja parodian strategioiden lisäksi mitään rakentavia välineitä vastarinnan harjoittamiselle. Perinteisen feminismien edustajien mielestä postmoderni asenne tekee erityisesti kaiken periaatteellisen ja sitoutuneen kollektiivisen toiminnan mahdottomaksi. Kyseinen kiista on melko helppo yhdistää yleisempäänkin keskusteluun kriitikoitensa mukaan relativistisen ja usein solipsismiin sortuvan postmodernin teorian hyödyttömyydestä poliittisessa ja eettisessä argumentaatiossa.

Numeron kolmas artikkeli onkin jälleen kirjaessee, jossa käsitellään Manfred Kuehnin tuore Kant-biografia sekä Adornon englanniksi käännetty luennot *Kantin Puhtaan järjen kriitikkistä*. Muita arvioitavia kirjoja on tällä kertaa yhdeksän kappaletta. Kommentaariessee ja kolumni ottavat aiheekseen kolme melko tuoretta kontroverssia: Kioton ilmastopimuksen, BSE-taudin sekä G. Bushin sodan terrorismia vastaan.

Viimemainitussa Peter Hallward (aiheellisesti) muistuttaa (jälleen kerran) siitä, miten USAn ja militanttien islamistien keskinäisten hyökkäysten taustalla on vuosikymmeniä kestänyt sotatila, johon USA liittolaisineen ei edelleenkään etsi aktiivisesti poliittista ratkaisua, vaikka kaikenlaisia muita ratkaisuja ollaan valmiita toteuttamaan ja rahoittamaan melkein missä vain. Kyseinen konflikti Israelin ja Palestiinalaisten välillä Lähi-idässä voi pahimmassa tapauksessa vain kiihtyä, jos tapahtumat siellä painuvat siihen uutispeittoon, jonka Afganistanin sota heittää, ja jos useiden israelilaisten poliitikkojen käsittämätön taipumus yhtälöidä ”palestiinalainen” ja ”terroristi” saa lisää voimaa länsimaailman julistamasta ”sodasta terrorismia vastaan”. Terrorismi on aina ollut suhteellinen käsite, poikkeuksetta käytökelpoisempi aggressiivisessa retoriikassa kuin rakentavassa poliittisessa argumentaatiossa, ja tässä suhteessa voi kysyä, voiko Bushin, Blairin ja kumppaneiden sodasta seurata mitään muuta kuin taas sen saman jatkamista toisin keinoin.

Tuukka Tomperi

VIITE

1. Réelta on käännetty lehteemme kaksikin *Radical Philosophyssa* alun perin ilmestynyttä artikkelia: ”Englantilainen filosofia 1950-luvulla”, numerossa *n & n* 3/94 sekä ”Kääntäjän paluu”, numerossa *n & n* 3/97. Rée vieraili Tampereen yliopistossa *niin & näin* -lehden kutsamana syksyllä 1999.

RADICAL PHILOSOPHY JA MUITA MAINITTUJA LEHTIÄ INTERNETISSÄ:

- *Radical Philosophy*: <http://www.ukc.ac.uk/secl/philosophy/rp/>
- *Magazine littéraire*: <http://www.magazine-litteraire.com/index.htm>
- *aut aut*: <http://www.lanuovaitalia.it/AutAut/generale.htm>
- *Informazione Filosofica*: <http://www.infophil.it/>
- *Zeitschrift für philosophische Forschung*: http://www.klostermann.de/zeitsch/zphf_hmp.htm
- *Das Argument*: <http://www.argument.de/wissenschaft/zs234-236.html>